

PROPOSTI ELETTORALI BI #SIEB

EDWARD SCICLUNA / Ministru għall-Finanzi

L-ekonomija tagħna għaddejja tajjeb u għalhekk m'għandhiex bżonn xi stimolu speċjali, bħal magna ta' karozza li tkun għaddejja fuq il-highway b'velocità tajba u aħna rridu inżommu dak ir-ritmu li rnexxielna nilhqu. Għalhekk ninkwetaw meta naraw lil min jipprova jtellef il-kisbiet tagħna.

La dan huwa l-iskop tagħna, allura wiehed forsi jistaqsi, għalfejn qegħdin tipproponu aktar tnaqqis fit-taxxa? Dan it-tnaqqis se jsir, primarjament, għax l-ekonomija tista' taffordjah grazzi għas-surplus fil-baġit li rreġistrjna. Fil-fatt, waħda mill-iktar affarjiet li qamu waqt id-diskussjonijiet li kelli ftit tal-ġimgħat ilu mal-aġenziji internazzjonali tal-credit rating agencies u anke mal-mission tal-IMF kienet proprju din. Issa li lhaqna s-surplus, x'se jiġri? Nista' ngħid li tawni hafna pariri fosthom li għandna nkomplu f'din it-triq, però mhux li nipprovwaw naċċelleraw biex niksbu surpluses kbar. U dan hu l-għan tagħna li

nżommu l-ekonomija għaddejja bl-istess ritmu.

Raġuni oħra għala qed nipproponu aktar t-tnaqqis fit-taxxa hi għax dan it-tnaqqis għandu żewġ kwalitajiet. L-ewwel waħda hi li jdawwar ir-rotta, jiġifieri li nħallu aktar flus fi bwiet in-nies, li l-familji jistgħu jaffordjaw jixtru iżjed u l-ħwienet ikollhom aktar konkorenza. Izda mil-lat ekonomiku, il-vantaġġ hu marbut mal-politika tal-Gvern li l-ħaddiem jaqla' aktar, bl-Ingliż ngħidulha *making work pay*.

Kif nafu, it-taxxa tad-dħul hija piż fuq min qed jaqla' l-għixien tiegħu. Għaldaqstant, grazzi għall-qtugħ fit-taxxa tad-dħul, mhux biss qed taġevola lil dik il-persuna li se tibbenefika minn dak il-qtugħ, imma qed tgħin lil dik il-persuna biex tkun aktar produttiva. Dan johlq ċirku virtwuz, li aħna nixtiequ li jkompli għaddej għax huwa s-sigriet tas-success ta' pajjiżna.

Il-qtugħ fit-taxxi u l-mizuri li ha dan il-gvern, jekk nixtarruhom, insibu li l-efett tagħhom ma kienx biss

li jzidu l-konsum imma li jzidu x-xogħol u li jhajar nisa, nies qiegħda u żgħazagh biex jidhlu fid-dinja tax-xogħol. L-iskop aħhari tal-qtugħ fit-taxxi hu li jzid ix-xogħol u jhalli l-flus fil-but.

Hawnhekk tajjeb li nfakkur xi haġa importanti ferm. F'Malta m'għandniex *corporation tax*, jiġifieri taxxa fuq il-kumpaniji, izda d-dħul kollu tas-*self-employed* u ta' min għandu ishma fil-kumpaniji, jiġi ntaxxat bhala taxxa fuq id-dħul. Tant, illi meta l-Gvern iżomm 35% bhala taxxa lil dawn in-nies, huma jingħataw rifuzjoni skont l-istatus tagħhom. Jiġifieri, meta aħna ngħidu li se nnaqsu t-taxxa tad-dħul, aħna qegħdin nitkellmu dwar individwi mingħajr distinzjoni, impjegati, min ihaddem, *self-employed*, familji tal-ħaddiema, familji ta' negozjanti u *shareholders*. B'hekk, sa nkunu qegħdin nilhqu lil kulhadd.

Bhala Gvern, diġà studjajna l-ħames baġits li gejjin. Analizzajna l-impatt tagħhom u għamilna eżerċizzju li jissejjah immudellar -

ħdimna b'mod xjentifiku l-impatt li se jkollhom fuq l-ekonomija Maltija. Dan sar qabel ma ssejthet l-elezzjoni u fil-fatt, għaddejja r-rizultati lill-Kummissjoni Ewropea. Dan ifisser li għandna pjan u beħsiebna nsegwuh.

Dan il-pjan hu bbażat fuq tkabbir tal-ekonomija li jkun wiehed modest, ta' madwar 4%. Nagħmlu tbassir modest għax jekk nipplanaw li jkollna dħul tajjeb li ma jkunx imbassar b'mod esagerat, inkunu nistgħu nipplanaw nefqa prudenti.

Jiġifieri, jinqala' x'inqala' fl-ekonomija, dak dejjem sa nilhqu u għandna moħħna mistrieħ li *s-surplus* u l-bilanċ għall-ħames snin li gejjin jibqa' hemm. U għalhekk, meta jien nara l-mizuri li l-Partit Laburista qed iressaq lill-elettorat, jiena moħħi mistrieħ mill-fatt li bhala pajjiż, nistgħu naffordjaw dawn il-mizuri, li se jwasslu biex isahħu l-ekonomija.

Li hu żgur hu li ma għandniex nilagħbu mal-ekonomija. Bhaliessa f'Malta ninsabu f'sitwazzjoni tajba hafna, bhala dak is-surfer li qed jirkebek mewġa tajba fuq is-surfboard tiegħu. Bhala dak is-surfer, irridu nkunu kapaċi nirkbu l-mewġa mingħajr ma nkissruha u ntawlu l-mewġa għal ħames, għaxar snin oħra. M'għandna l-ebda interess li nipperikolawha.

Kemm huwa sabiħ li tara li l-familji issa jistgħu jaffordjaw dik il-vaganza li qabel kienu joqogħdu lura minnha! Hawnhekk tajjeb li ngħid żewġ kelmiet ukoll fuq il-proposta li nroddu l-

festi pubbliċi lill-ħaddiema. Issa li lhaqna dan il-livell ta' għajxien għoli, qed nirrealizzaw li l-għażla bejn li tqatta' l-hin fuq ix-xogħol jew li tqattgħu għall-mistrieħ mal-familja qed tkun aktar diffiċli. Dan għax issa dak li jkun jiflah jonfoq aktar f'vaganzi ta' kwalità aħjar. B'hekk, il-prezz li wiehed iqatta' l-hin fuq ix-xogħol hu li jkollu jqatta' inqas hin f'mistrieħ ta' kwalità għolja, xi haġa li fl-ekonomija nsej-hulha *opportunity cost*.

Allura mhux ta' b'xejn li kulhadd għatxan għall-*bank holidays*! Qed nindunaw kif kulhadd qed jistenna l-*long weekends* biex jieħu *break* zgħir. U għalhekk jagħmel sens li issa min qed jimpjega jrid jikkonsidra mhux biss li jzid il-pagi, izda wkoll li jagħti l-hin halli l-impjegat iqatta' aktar hin mal-familja. Il-flus huma importanti imma l-hin ta' kwalità hu importanti wkoll.

Minn dan kollu johlrog li l-PL qed jaħdem b'mod għaq-li. Nafu fejn irridu mmorru, x'rizultati rridu niksbu u kif għandna mmorru għalihom u kemm se tiswiena. Sfortunatament, ħaddieħor għadu ma jafx fejn sejjer u xi jrid jikseb għal pajjiżna. Sahan-sitra qed naraw proposti li jew ma jagħmlux sens, jew ma nafux kif se jiġu implimentati jew aghar minn hekk, m'għandhomx idea kemm se jiswew lill-Kaxxa ta' Malta. Minħabba f'hekk, issa qed narawhom ukoll jikkupjaw mizuri li wettaq-na diġà. Wara kollox, kif jgħidu bl-Ingliż, *imitation is the sincerest form of flattery*.

Biex niftakru ...

MANWEL CUSCHIERI / manuelcuschieri@gmail.com

Gvern Laburista
elimina għalkollox
il-lista tal-medicina
out of stock

